

Randevuu ja muita tapaamisia

äütoro Juha Metsäkallas · publikigita 2019-01-16

Lernussa esitettiin mielestani hyvä [kysymys](#): milloin käytetään verbiä *renkonti* ja milloin *renkontiĝi*. Molemmathan tarkoittavat tapaamista.

Aluksi todettakoon, ettei verbejä ole muodostettu mukamas jälleen-merkityksellisen etuliitteen akkusatiivimuodosta *ren* ja tiliä tarkoittavasta *konto*-sanasta. Ei, moinen selitys on humpuukia. Sanan juuri on *renkont/*, joka on <rummunpärinää> verbiluonteinen ts. verbi *renkonti* on juuren oletusjohdannainen.

WSOY:n valkovihreän, Vilkin sanakirjan mukaan *renkonti* on tavata, kohdata ja *renkontiĝi* tavata toisensa. Eipä tuosta selityksestä juuri ole apua. PIV sen sijaan valaisee asiaa syvällisemmin:

- *renkonti*
 1. kohdata kasvokkain
Se mi renkontus vin, mi kiskus vin : Jos tapaisimme/kohtaisimme, suutelin sinua.
 2. (abs.) kohdata, kokea elämässä, yhteiskunnassa ym.
La pioniroj de novaj ideoj renkontas plej ofte mokon : Uusien ideoiden esittäjät kohtaavat mitä useimmiten ivaa.
 3. suhtautua johonkin
La publiko renkontis tiun ideon kun malkonfido : Yleisö suhtautui tuohon ideaan epäilyksellä.
- *renkontiĝi*
 1. tavata toisensa
Ili ja renkontiĝis en la arbaro : Hehän tapasivat (toisensa) metsässä.

Renkontiĝi on siis sama kuin *renkonti sin* tai *renkonti unu la alian*. *Renkontiĝi* on kuitenkin yleisemmin käytössä kuin *renkonti sin*. Itse ainakin vierastan *unu la alian* -rakennetta ja onnistun usein sähläämään sen kanssa.

Huomattavaa on, että *renkonti* on transitiivinen eli vaatii aina objektin, minkä joku tapasi. *Tapaan sinut, Kohtasit vaikeuksia. Olette suhtautuneet esitykseen varauksella*. *Renkontiĝi* on taas ns. [resiprookkinen verbi](#) eli ilmaisee vastavuoroista tekemistä, kuten keskustella, kätellä, riidellä, yhdistyä ja tietysti tavata. Tästä tietysti seuraa, ettei lauseessa *Mi renkontiĝas min* ole mieltä – ellei sitten sairasta jakomielitautia.

Kun kerran juuri *renkont/* on verbiluonteinen, mitä sitten tarkoittavat em. verbeistä muodostetut substantiivit? *Renkonto* voi tarkoittaa verbin ensimmäisen merkityksen pohjalta kahden ihmisen tai ihmisryhmän enemmän tai vähemmän fyysistä tapaamista, kohtaamista: *renkonto de iu kun iu*. Esim. *Renkonto de papo Francisko kun patriarko Kirilo okazis...*

Renkontiĝo on merkitykseltään epämääräisempi usean ihmisen tai ihmisryhmän keskinäinen tapaaminen ja siksi usein soveltuvampi kuvaamaan erilaisia tapahtumia. Renkontiĝoa käytetään myös kuvaamaan yhteenottoa sekä sotilaallisissa että urheilullisissa yhteyksissä:

- *Dum multaj renkontiĝoj inter la izraela armeo kaj Hamas-batalistoj...*
- *En la lasta renkontiĝo inter [Inter](#) kaj TPS gajnis Inter...*

En tiedä, mitä mieltä pitäisi olla Kiinon presidenttien Ma ja Xi tapaamisesta vuonna 2015, mutta ainakin Vikipedian (ei niin laadukkaaseen) artikkeliin oli valittu jälkimmäinen termi, *Renkontiĝo de Ma-Xi 2015*. Epävirallinen tapaaminen vai yhteenotto?

Kaikki olisi taas hyvin, jos tämä olisi tässä, mutta kuten artikkelissa *Nähdä vaan ei katsoa* totesin, ei esperanto(kaan) ole näin yksiselitteinen. Sillä on olemassa ranskan rendezvous-sanan, suomalaisittain randevuun, pohjalta muodostettu sana *rendevuo* ja edelleen siitä muodostettu verbi *rendevui*. Mitä kohtaamista tämä nyt sitten on?

PIV:n mukaan *rendevuo* tarkoittaa sovittua tapaamista, tapaamisaikaa (vrt. saksan *Ich habe einen Termin beim Arzt* : Minulla on sovittu aika lääkärille), mutta myös (sota)joukkojen tai alusten (vrt. [Ladojen kokoontumisajo](#)) ennalta sovittua kokoontumista jonnekin. Verbi *rendevui* tarkoittaa puolestaan sovittuun tapaamiseen saapumista: *Mi rendevuis la kuraciston* eli Kävin lääkärillä. Tosin minä varmaan sanoisin *Mi vizitis la kuraciston*. Ainakin voi sanoa, että *la kurcisto vizitas malsanulojn*, mutta kaipa *viziti* käy myös toisinpäin.

La origina artikolo estas publikigita 2019-01-16 en la retejo [Finna babilejo](#) kun rubriko [Randevuu ja muita tapaamisia](#). Ĉi tiu PDF-versio estas kreita 2019-05-10. Vidu ankaŭ la aliajn afiŝojn de tipo [artikkeli](#).